

3. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ У ПРИЙНЯТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПРАКТИЦІ

Бойчук А.Б.,
аспірант кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЯМИ

Пріоритетною умовою успішного функціонування сучасного підприємства є постійне зростання його конкурентоспроможності на ринку, що у значній мірі залежить від активності інноваційної діяльності суб'єкта господарювання. У свою чергу, ефективність такої інноваційної діяльності підприємства суттєво залежить від правильного поетапного ведення інноваційної діяльності, що забезпечує інноваційна програма підприємства. Як наслідок, ефективність інноваційної діяльності підприємства у значній мірі залежить від вдало складеної інноваційної програми. Тому виникає необхідність знайти і обґрунтувати інноваційну програму такого типу, яка б забезпечувала найвищу ефективність роботи інноваційного підприємства, підвищила б його конкурентоспроможність та репутацію на ринку.

Проблеми інноваційної діяльності не є новими. Ці питання розглядаються у працях багатьох як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Вагомий внесок у дослідження інновацій зробили такі науковці як А. Абрамчук, В. Біліченко, Т. Білоног, Л. Дідківська, А. Загородній, І. Коновалова, В. Купріянова, О. Портна, Б. Райзберг, Д. Стеченко, С. Тульчинська, В. Чубай та ін.

Серед багатьох сучасних підходів управління інноваційною діяльністю найбільш прийнятним та прогресивним науковці звикли вважати програмно-цільовий метод, який найкраще забезпечує досягнення вибраних інноваційних цілей та який, в першу чергу, і орієнтований на їх реалізацію.

Науковці та спеціалісти з державного управління ще не дійшли одностайності щодо самого визначення програмно-цільового підходу. Досліджуючи ж проблеми програмно-цільового підходу в управлінні інноваціями на підприємстві, найбільш вдало, на нашу думку, дали визначення цьому методу Біліченко В.В., який зазначив, що програмно-цільовий метод — це спосіб вирішення великих і складних задач, таких як розробка інноваційної стратегії розвитку підприємства, завдяки формуванню та впровадженню програмних заходів, які орієнтуються на досягнення попередньо поставлених цілей [1], та Райзберг Б.А., який розглядає програмно-цільовий метод «як спосіб вирішення великих і складних проблем шляхом розробки й реалізації системи програмних заходів, орієнтованих на цілі, досягнення яких забезпечує вирішення проблем, що виникли» [3, 2].

Методологія програмно-цільового підходу полягає у наступних аспектах [4]:

- формування системи цілей та завдань вирішення кожної проблеми;
- визначення шляхів вирішення завдань і вибору оптимального варіанту;
- розроблення програми вирішення проблем, усунення перешкод для досягнення цілей.
- визначення необхідних ресурсів і строків виконання програми й досягнення кінцевої мети.

Спрямованість у майбутнє, цільова орієнтація, динамічність і локальна централізація управління – найважливіші характеристики програмно-цільового управління, органічно пов'язані з комплексним, системним підходом до аналізу поведінки керованого об'єкта, а також до процесу прийняття і здійснення управлінського рішення [7].

Таким чином, можна зазначити, що програмно-цільовий підхід в управлінні

інноваціями спрямований на виконання поставлених цілей і досягнення кінцевих результатів та, відповідно, створює основу для перспективної оцінки інноваційних витрат. Він вимагає аналізу наслідків реалізації програм і посилює роль планування при прийнятті інноваційних рішень.

Отже, застосовуючи програмно-цільовий метод у формуванні інноваційної програми підприємства, необхідно заздалегідь сформулювати та визначити заходи, які варто реалізувати для досягнення поставленої цілі. При цьому цілі невід'ємно пов'язуються із ресурсно-матеріальними можливостями підприємства.

Програмно-цільовий метод розглядає ціль, не як єдину систему, а як сукупність цілей і цільових задач, які утворюють багаторівневу, ієрархічно побудовану цільову схему, яка охоплює всі елементи, досягнення яких дасть можливість вирішити поставлену задачу і реалізувати головну ціль. Ціль, яку перед собою ставить підприємство, повинна бути чітко продуманою [1].

Ключове значення для успішної реалізації інноваційних програм на основі програмно-цільового підходу має забезпечення необхідної відповідності між всіма їх системними елементами, врахування необхідності дотримання послідовності у пріоритетності згідно з визначеними елементами [5].

Проведення об'єктивної оцінки ефективності використання ресурсів є наступною притаманною рисою програмно-цільового методу, за якою потреби в ресурсах визначають, а ресурси виділяють відповідно до реалізуючих заходів згідно з цілями інноваційної програми [6].

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновки, що програмно-цільовий підхід, як один із основних методів управління інноваційною діяльністю, є одним із найдієвіших підходів у формуванні та реалізації інноваційної програми підприємства, орієнтований на кінцевий результат та досягнення поставлених цілей. Використання цього підходу сприятиме переходу від практики використання коштів на інновації до оцінювання кінцевих результатів, а також підвищення відповідальності під час реалізації інноваційної програми. Використання програмно-цільових методів у формуванні та реалізації інноваційної програми водночас дозволить покращити економічні показники діяльності підприємства, підвищити його конкурентоспроможність.

Література

1. Біліченко В.В. *Планування та управління інноваційною стратегією автотранспортного підприємства* / В.В. Біліченко, С.О. Романюк // *Вісті Автомобільно-дорожнього інституту*. – 2009. – № 1 (8). – С. 90 – 94.
2. Білоног Т.В. *Управління інвестиційними проектами промислового підприємства на засадах програмно-цільового методу* / Т.В. Білоног // *Актуальні проблеми економіки*. – 2012. – № 6 (132). – С. 106-110
3. Райзберг Б.А., Лобко А.Г. *Программно-целевое планирование и управление: Учебник*. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 428 с.
4. Кононенко П.І. *Стратегічне програмно-цільове управління виробничо-господарською системою*. – М.: Дашкова К, 2003. – 272 с.
5. Тульчинська С.О. *Програмно-цільовий метод державного регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності* / С.О. Тульчинська // [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvami/Ekon/2009_6/16.pdf
6. Купріянова В.С. *Програмно-цільовий підхід до державної підтримки розвитку вертольотобудування в Україні* / В.С. Купріянова, І.Ю. Матюшенко // *Бізнесінформ*. – 2012. – №1 – С. 4-7.
7. Коновалова І. В. *Науково-теоретичні аспекти програмно-цільового підходу в державному управлінні* / І.В. Коновалова // *Державне будівництво*. – 2009. – № 2. – С.21.